השליח הראשון

רננה כהן
שליחה לשעבר בברלין (תשפ"א)
כיום עוזרת מנהלתית בתכנית בת-עמי בתפוצות

שליח הקירוב הראשון בעולם היה לא אחר מיוסף הצדיק, וניתן לראות זאת בפרשתנו שחור על גבי קלף:

"וְעַתָּה לֹא אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הֵנָּה כִּי הָאֱ-לֹקִים" (בראשית מ"ה, ח)

מדוע דווקא יוסף נבחר להיות שליח מאת ה'? מהי הייחודיות שלו?

יוסף מכיר בשליחותו ובכך שהקב"ה מגלגל הכול. הוא אינו יודע לשם מה או מדוע הגיע למקום אליו הגיע, אך הוא מבין כי הקב"ה שלח אותו למצרים מסיבה מסוימת, והוא עושה כל שביכולתו כדי למלא את שליחותו במקום שבו הוא נמצא. בסוף ימיו יוסף גם מעביר את הלפיד ומגייס שליחים חדשים - את בני ישראל. הוא מבקש מהם להעלות את עצמותיו לארץ ובכך נותן להם מטרה שבסופו של דבר הניעה את תהליך הגאולה.

ניתן לראות שתי תכונות מרכזיות ביוסף ההופכות אותו לאישיות שליחותית מיוחדת:

היכולת שלו לצמוח מתוך משברים: לבית פוטיפר הוא הגיע בדרגה הכי נמוכה: "וְיוֹסֵף הוּרַד מִצְרָיְמָה וַיִּקְנֵהוּ פוֹטִיפַר סְרִיס פַּרְעֹה שַׂר הַטַּבָּחִים אִישׁ מִצְרִי מִיַּד הַיִּשְׁמְעֵאלִים אֲשֶׁר הוֹרְדֻהוּ שָׁמָּה (בראשית לט, א) ותוך זמן קצר הגיע לדרגת ראש הצוות בבית: "וַיִּמְצָא יוֹסֵף חֵן בְּעֵינָיו וַיְשָׁרֶת אֹתוֹ וַיַּפְקִדֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־יֶשׁ־לוֹ נָתַן בְּיָדוֹ" (לט, ד). לאחר מכן, מבית האסורים, המקום הכי נמוך, הוא נמהר מלפני המלך: "וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וַיִּקְרָא אֶת־יוֹסֵף וַיְרִיצֻהוּ מִן־הַבּוֹר וַיְגַלַּח וַיְחַלֵּף שִׂמְלֹתָיו וַיָּבֹא אֶל־פַּרְעֹה" (מ"א, יד) ולאחר שפותר את חלום פרעה הוא מקודם בתפקיד להיות משנה למלך מצרים ומקבל בגדי מלך חדשים: "וַיָּסַר פַּרְעֹה אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל־יַד יוֹסֵף וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ בִּגְדֵי־שֵׁשׁ וַיָּשֶׂם רְבִד הַזָּהָב עַל־צַוָּארוֹ" (מ"א, מב).

כל פעם מחדש מצליח יוסף להגיע מהמקום הכי נמוך למקום הכי גבוה. את כל זאת עשה בזמן ששמר על הזהות שלו, וזוהי התכונה המרכזית השנייה שאנו רואים אצל יוסף:

הזהות של יוסף הייתה מוכרת. הוא לא הסתיר את מוצאו ולא התבייש בו, ולכן כולם ידעו שהוא "עברי". כך מכנה אותו אשת פוטיפר (פרק ל"ט, יד) "רְאוּ הֵבִיא לָנוּ אִישׁ עִבְרִי לְצַחֵק בָּנוּ ...:" (יז) "בָּא אֵלַי הָעֶבֶד הָעִבְרִי אֲשֶׁר הֵבֵאתָ לָנוּ לְצַחֵק בִּי:", כך מכנה אותו שר המשקים באזני פרעה (פרק מ"א, יב) "וְשָׁם אִתָּנוּ נַעַר עִבְרִי עֶבֶד לְשַׂר הַטַּבָּחִים...", ואף בהיותו משנה למלך הוא ממשיך לשמור על זהותו העברית: "וַיָּשִׂימוּ לוֹ לְבַדּוֹ וְלָהֶם לְבַדָּם וְלַמִּצְרִים הָאֹכְלִים אִתּוֹ לְבַדָּם כִּי לֹא יוּכְלוּן הַמִּצְרִים לֶאֱכֹל אֶת הָעִבְרִים לֶחֶם כִּי תוֹעֵבָה הִוא לְמִצְרִים" (פרק מ"ג, פסוק ל"ב).

שתי התכונות הללו הן תכונות הנצרכות כדי לשרוד את הגלות ולצאת ממנה כעם ישראל, עם אחד ומלוכד. כפי שניתן לראות בפרשה הבאה (זהירות ספוילר!) בני ישראל לראשונה בהיסטוריה הופכים לעם: "וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ" (שמות א, ט).

בני ישראל למדו מיוסף, גדלו במקומם ושמרו על זהותם וכך זכו לגאולה ולזהות חדשה ומלוכדת.

לתגובות: renanac012@gmail.com